

naše vezi

MAREC 2023

INTERNA IZDAJA, št. 94

ZDVI SLOVENIJE, HACQUETOVA 4, 1000 Ljubljana

Poština plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

*Ko zvezda pravična se nam bo rodila,
Po boljših poteh nas bode vodila,
Temne oblake bo razsvetlila,
Ponosno za njimi bo Slovenka hodila.*

Ivanka Peršič

naše vezi

VSEBINA 94. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 skupščina zdciivs
- 3 skupščina zdvis

gradili so naša društva

- 5 lado kocijan
- 5 rudi brilej

naše zgodbe

- 6 strahote 2. svetovne vojne
- 7 leopold tavčar

iz naših društev

- 9 civslj: jubilej naše predsednice
- 10 na obisku pri jožetu brodarju
- 10 civ celje slavi ženske in mučenike
- 12 slovo od zime v dcivs ljubljana
- 13 dan žena v dvi ljubljana
- 14 praznik žensk in dan za zdravje v civ primorske
- 15 zbor članov dvi ptuj
- 16 na obisk k darinki
- 16 prešernov dan v kranju
- 17 zbor članov dvi zasavja
- 18 skupščina dvi celje
- 19 dvi pomurje: priložnost za medgeneracij-
- sko druženje
- 20 novo vodstvo dvi slovenske istre koper

poskrbimo zase

- 21 pogosto spregledani ukrepi za ohranitev
- zdravja

šport

- 22 športne igre zdciivs
- 23 tekmovalje v streljanju v novem mestu

Izdajanje glasila omogoča
Fundacija za financiranje
invalidskih in humanitarnih
organizacij Slovenije.

IZDAJATELJA:
Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in Zveza društev
civilnih invalidov vojn Slovenije
UREDNIŠTVO:
ZDVIS SLOVENIJE, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01 300 69 60
GLAVNA UREDNICA:
Aleksandra Kerin-Kovač
ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:
Vladimir Pegan, Bojan Černjak, Janez Štrbenc,
Andreja Rožič, Petra Kapš
PRELOM: Zavod Lupa design
TISK: ITAGRAF d.o.o.

Drage bralke in dragi bralci Naših vezi!

Živimo v okolju. Najraje (bi) v zdravem, kakovostnem ... Torej takšnem, v katerem dihamo neonesnažen zrak, pijemo čisto, neoporečno vodo, energija in toplota, ki ju uporabljamo, sta proizvedeni na »čist«, zelen način, torej tako, da ne onesnažujeta okolja, da lahko torej dihamo čist zrak, pijemo neoporečno vodo ... Opazite sklenjen krog? Tak je torej ideal. Realnost pa je marsikje drugačna.

Na naše zdravje in počutje vplivajo mnogi dejavniki. Na genetske predispozicije za bolezni morda nimamo vpliva, na vse druge dejavnike pa imamo. Veliko lahko storimo zase sami osebno, še več pa bi lahko storili kot družba. K razmišljanju me je spodbudil članek Andreje Rožič, v katerem opisuje vsebino predavanj o posameznih ukrepih, ki jih lahko posameznik izvaja sam, in s tem pomembno vpliva na zdravje. Pri tem se sprašujem, kako koristna in uspešna bi bila ta naša dejanja, če bi jih imeli prav vsi možnost izvajati v čistem okolju, ki ni onesnaženo. Kako naj zadihamo s polnimi pljuči, če hodimo po pločnikih, ob katerih se po cestah valijo množice avtomobilov ali se branimo pred stresom, če nimamo možnosti obiskati prijateljev in sorodnikov, ker avtomobila nimamo, avtobus pa se v našem kraju ustavi le dvakrat na dan, kar pomeni precizno, kirurško načrtovanje dneva? To je stresno. Kako se naj zdravo prehranjujemo, če nimamo sredstev in možnosti, kupovati/pridelati lokalnih sestavin za obroke, saj so ti izdelki praviloma veliko dražji od tistih, ki jih najdemo na policah trgovskih centrov? Nihče ne želi jesti slabo, nihče ne želi jesti izdelkov, za katere ni čisto jasno, od kod so prišli, in kaj vse vsebujejo. A ker so veliko cenejši ... Prav tako nihče ne želi živeti blizu industrijskih objektov, kjer vedno obstaja možnost onesnaženja ... Vse našeto so stvari, na katere posameznik sam nima veliko vpliva in bi jih morali reševati na ravni družbe.

Evropska unija je sklenila, da bo preko zelenega prehoda prešla na kakovostnejše in bolj zdravo življenje svojih državljanov. Po zelenem načrtu bo prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo eden od ključnih dejavnikov zagotavljanja dolgoročne produktivnosti gospodarstva in splošne odpornosti družbe. S tem se bo razbremenilo okolje, pozitiven bo vpliv na podnebne spremembe ... in s tem na življenje ljudi. Tako piše v strategiji.

Kot primer naj navedem eno izmed postavk omenjenega zelenega prehoda. Ta predvideva »konec« vozil z notranjim izgorevanjem. Leta 2035 se avtomobili z motorjem z notranjim izgorevanjem ne bodo več prodajali, je nedavno sklenila Evropska unija. Promet je namreč eden najhujših onesnaževalcev okolja in z izpusti ogljikovega dioksida eden od krivcev za podnebne spremembe. Po podatkih Evropskega parlamenta na ravni Evropske unije promet prispeva skoraj 30 odstotkov vseh evropskih izpustov ogljikovega dioksida, od tega pa jih kar 72 odstotkov nastane zaradi cestnega prometa. V cestnem prometu poleg ogljikovega dioksida in črnega ogljika nastajajo tudi dušikovi oksidi, metan (CH₄), ki prav tako segreva ozračje, pa tudi klorofluoroglikovodiki (CFC), plini, ki povzročajo razgradnjo ozona, in drugi trdi delci. Prav trdi delci so izjemno škodljivi za zdravje. Zato (in zaradi vpliva prometa na podnebne spremembe in segrevanje ozračja) torej prihaja konec tako dizlov kot bencinarjev. Odločitev sicer ne pomeni, da obstoječi avtomobili ne bodo smeli več na ceste, le novih več (menda) ne bo. Ideja je dobra in pravilna. Temu se ne da oporekati. Državljanse se bo pri tem spodbujalo, da se po več opravkih odpravijo peš, s kolesom ali javnim prevozom. A Evropski uniji ni kaj dosti mar, kako se bodo posamezne države spremembam prilagodile, ne da bi namesto izboljšale, poslabšale položaj svojih državljanov, posebej tistih, ki so bolj ranljivi in živijo pod ali tik nad pragom revščine. Dejstvo je, da je omejena mobilnost za marsikoga nekaj, kar mu otežuje življenje. Zato je avtomobil pogosto tudi predmet, ki pomeni zvezo s svetom. Ni malo tistih, ki pravijo, da brez avtomobila ne bi mogli imeti službe, saj je javni prevoz tako slabo razvejan, da enostavno ne bi mogli na delo. Na ravni EU-ja se problematiko mobilnosti rešuje prav s točko, ki govori o več in pogostejšem javnem prometu. Da bi deloval dobro, mora biti dobro razvejan, dostopen in dovolj pogost. Tukaj pa Slovenija (še) močno zaostaja. Časa za prilagajanje pa ni več veliko.

Želim vam lepo pomlad v okolju, kjer je varno zadihati s polnimi pljuči.

Aleksandra K. Kovač, urednica Naših vezi

fotografija na naslovnici: Aleksandra K. Kovač

SKUPŠČINA ZVEZE DRUŠTEV CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

22. marca 2023 je bila redna letna seja skupščine Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije. Udeležilo se je 17 delegatov iz vseh šestih društev civilnih invalidov vojn, člani upravnega odbora Zveze DCIV Slovenije in predsednica ter predsedniki društev.

Delegati Skupščine so obravnavali redne teme, kot so poročilo o delu med sejama skupščine (marec 2022 do marec 2023), smernice dela zveze za leto 2023, sprejeli so finančno poročilo za leto 2022 in finančni in vsebinski načrt dela za leto 2023.

Glavni posebni socialni programi so še vedno Ohranjanje zdravja - preventiva in kurativa, Usposabljanje za aktivno življenje, Informativna dejavnost - izdaja glasila Naše vezi in sodelovanje v radijskih oddajah, športno-rekreativne in šahovske dejavnosti ter integracija CIV v kulturno življenje v družbi.

Na zvezi posvečamo posebej veliko časa in truda socialnemu programu *Ohranjanje zdravja - preventiva in kurativa*. Z izvajanjem programa zagotavljamo civilnim invalidom vojn potrebno pomoč in podporo pri ohranjanju zdravja ter izboljševanju kakovosti življenja. Na podlagi razpisa za zdraviliško zdravljenje in različne terapije omogočamo dostop do različnih storitev, kot so fizioterapija, manualna terapija, bownova terapija ter mnoge druge, ki civilnim invalidom pomagajo pri lajšanju bolečin, krepitvi zdravja in boljšemu obvladovanju

vsakodnevnih težav. Delegati Skupščine so bili enotnega mnenja, da Zveza DCIV Slovenije deluje zelo dobro in v dobrobit članov, civilnih invalidov vojn Slovenije.

Andreja Rožič

SKUPŠČINA ZDVIS OCENILA DELO ZVEZE V LETU 2022

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je imela 28. marca 2023 v prostorih DVI Ljubljana 29. redno skupščino, ki je bila tudi programska volilna. Udeležili so se je delegati vseh štirinajstih društev vojnih invalidov.

Skupščina je obravnavala in sprejela poročila o realizaciji programa dela in finančnega načrta za leto 2023. Predsednik Janez Podržaj je predstavil ključne aktivnosti organov zveze v preteklem štiriletnem mandatu. Posebej je izpostavil zavzemanje, da bi se prejemki po zakonu o vojnih invalidih usklajevali kot pokojnine, enkrat letno na podlagi rasti povprečne mesečne bruto plače in povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji. V zvezi v s tem je predsednik ZDCIVS Adolf Videnšek povedal, da so upravičenci do teh prejemkov od leta 2007 zaradi

minimalnega usklajevanja in predvsem neusklajevanja prejeli do 40 odstotkov manj sredstev, ker se prejemki po letu 2007 usklajujejo z rastjo življenjskih stroškov oziroma inflacijo. Vse več vojnih invalidov pa se sooča s težkimi socialno-ekonomskimi razmerami.

Skupščina je sprejela programske usmeritve delovanja za obdobje 2023 – 2027, program dela in finančni načrt za leto 2023. Poročila izkazujejo učinkovitost izvajanja programskih nalog, v programu je poudarjena njihova kontinuiteta v izvajanju petih posebnih socialnih programov na področju ohranjanja zdrav-

ja, usposabljanja, športa, integracije in informiranja. Poudarjeno je zavzemanje za čim večje vključevanje vojnih invalidov v družbo in njene aktivnosti, aktivno delovanje v smeri ohranjanja in izboljševanja pravic vojnih invalidov ter zavzemanje za krepitev sodelovanja z državnimi organi, invalidskimi, veteranskimi, domoljubnimi in drugimi organizacijami.

Poleg predsednika ZDCIVS so se skupščine udeležili predstavniki invalidskih, veteranskih in domoljubnih organizacij: predsednica Zveze društev general Maister Lučka Lazarev Šerbec, predsednik Združenja Sever Tomaž Čas, podpredsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Božo Majcen in članica predsedstva Zveze združenj borcev NOB Slovenije Tilka Bogovič.

Letošnja skupščina je bila tudi volilna. Na mestu

podpredsednika ZDVIS-a ostaja Bojan Černjak in na mestu predsednika Janez Podržaj. Predsednik je v zaključnem govoru opozoril na pomen in nujnost medsebojnega spoštovanja, ki je ključno za dobro sodelovanje in delovanje za dobrobit vojnih invalidov. Delegatom se je zahvalil za izkazano zaupanje.

V ostale organe so bili izvoljeni: izvršni odbor: Valter Adamič, Čedomir Antić, Janez Bobnar, Bojan Černjak, Boris Fras, Karol Guštin, Bojan Kastelic, Anton Knez, Robert Kous, Stane Mele, Janez Podržaj, Zvonko Špelko, Zvone Tahirovič, Edbert Truppe; nadzorni odbor: Bojan Proje, predsednik, člana Janez Štrbenc in Rajko Zupančič; častno razsodišče: Boris Grzina, predsednik, člana Janez Šelekar in Alojz Sever ter njihovi nadomestni člani Milan Goubar, Marjan Mauko in Frančišek Mavsar.

Dolgoletni mandat člana izvršnega odbora sta končala predsednica Društva vojnih invalidov Slovenske Istre Koper Janja Žagar in predsednik Društva vojnih invalidov Severne Primorske Franc Anderlič. V imenu zveze se je predsednik Janez Podržaj obema zahvalil za dolgoletno, prizadevno in uspešno delo na področju skrbi za vojne invalide ter sočutno angažiranje pri negovanju tradicij in vrednot, ki gradijo identiteto vojnih invalidov.

Andreja Markovič

RAZPIS ZA ZDRAVILIŠKO ZDRAVLJENJE IN TERAPIJE ZA CIVILNE INVALIDE VOJN SLOVENIJE

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije je konec januarja objavila razpis za zdraviliško zdravljenje in terapije za civilne invalide vojn.

Civilni invalidi vojn, ki bi želeli

koristiti zdraviliško zdravljenje ali terapije na podlagi tega razpisa, se lahko obrnete na svoja matična društva civilnih invalidov vojn, ki vam bodo pomagala pri potrebni dokumentaciji, ki jo za odobritev potrebujemo. Pomagajo vam lahko tudi domači, in sicer je na spletni strani Zveze DCIV Slovenije www.zdcivs-zveza.si pod zavihkom Prijavni listi objavljen Prijavni list 2, ki nam ga izpolnjenega, s prilogami posredujete na naslov:

ZDCIVS, Dunajska c. 129, 1000 Ljubljana. Po prejemu dokumentacije vas bomo poklicali in se dokončno dogovorili.

Andreja Rožič

LADO KOCIJAN: ZADNJI GENERAL, KI JE BIL PARTIZAN

Mirno je 25. decembra 2022, v 98. letu starosti umrl Lado Kocijan, zadnji general, ki je bil partizan. Bil je tudi aktivni član Društva vojnih invalidov Ljubljana.

Rodil se je 14. avgusta 1925 na Mirenskih Lazah, kot tretji od osmih otrok. Osnovno šolo je končal na Mirni. Ker je oče umrl v tragični nesreči leta 1941, in niso imeli sredstev za življenje, je moral zelo mlad začeti delati. Ker je bil odličen učenec, je služil denar z inštrukcijami. Želel je na gimnazijo, vendar se zaradi revščine ni mogel vpisati nanjo in je tako obiskoval meščansko šolo v Novem mestu. Med šolanjem se je začela druga svetovna vojna.

Bil je aktiven udeleženec druge svetovne vojne oz. narodnoosvobodilne vojne 1941-1945. V partizane je odšel leta 1942. Aktiven je bil že od leta 1941, saj je deloval na terenu in bil povezan z Osvobodilo fronto slovenskega naroda.

Po koncu 2. svetovne vojne je ostal v vojski in bil aktivni častnik do leta 1981, ko se je upokojil. Leta 1959 je končal Višjo vojaško akademijo v Beogradu in leta 1969 šolo ljudske obrambe in

Lado Kocijan in predsednik ZDVIS Janko Podržaj na lanskoletnem srečanju vojnih invalidov v Trbovljah.

nato pridobil čin generalmajorja. Služboval je v različnih vojaških službah. Bil je načelnik oddelka varnosti v 3. armadi in pomočnik poveljnika 9. armade. Bil je tudi načelnik štaba Teritorialne obram-

be Slovenije v obdobju od 1977 do 1980. Od leta 1981 je bil izredni profesor na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Poučeval je operatiko in strategijo na katedri za obramboslovje. Aktiven je bil v vojni za Slovenijo leta 1991 in tudi v Zvezi častnikov Dolenjske.

Bil je aktivni član in podpredsednik Društva vojnih invalidov Ljubljana. Dolga leta je bil član izvršnega odbora društva, predsednik komisije za gospodarske zadeve in predsednik častnega razsodišča ZDVIS-a. Prejel je najvišja priznanja Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. Bil je tudi član prve sestave Sveta Fundacije za financiranje humanitarnih in invalidskih organizacij v Republiki Sloveniji.

Zadnje leto je živel v Domu starejših občanov v Trebnjem. Do zadnjega se je udeleževal borčevskih proslav. Bil je častni občan občine Mirna.

Vladimir Pegan

RUDI BRILEJ – USTANOVNI ČLAN DVI CELJE

16. januarja letos nas je pretresla novica, da je umrl ustanovni in najstarejši član Društva vojnih invalidov Celje, Rudi Brilej.

Rudi, kot smo ga vsi najraje klicali, bi 16. marca dopolnil 97 let. Rodil se je kot drugi otrok v železničarski družini materi Tončki in očetu Konradu v vasi Vrhovo pri Radečah. Odraščal je ob starejšem bratu ter mlajšima bratoma in sestro. Oš je obiskoval v Radečah, želel je postati frizer. A življenje se včasih obrne po svoje, Rudi

je namreč z odliko končal šolo za strojnika. V njegovo rosno mladost je posegla druga svetovna vojna. Mladenič, globoko zaveden Slovenec in predvsem pogumen najstnik, ni dosti razmišljal, kaj storiti, ampak se je pri sedemnajstih pridružil partizanom. Pred skoraj 80. leti, ko so se v gozdovih nad Zrečami, Oplotnico in Tinjem nad Sloven-

sko Bistrice partizani Šerčerjeve brigade spopadali z nemškimi enotami (spomnimo: brigada je bila sestavljena iz slavne XIV. divizije in se je prebila na Pohorje, da bi po padcu legendarnega Pohorskega bataljona okrepila dejavnosti narodnoosvobodilnega upora v tem delu Štajerske), je bil naš Rudi hudo ranjen. Tega se je večkrat spominjal in o tem pripovedoval na prireditvah v čast brigadi in partizanski saniteti. »22. oktobra 1944 sem bil v partizanih ranjen. Kar sedem nabojev je zadelo moje telo. Zdravili so me v Paučkovi bolnišnici na Koroškem (dr. Ivan Kopač - Pauček 1916 - 1988, op. a). Ko so pred dobrim desetletjem bolnišnico prenovili in jo razglasili za kulturni spomenik, sem se z družino udeležil slovesnosti in se imel priložnost srečati s še živečimi soborci,« je povedal na eni od prireditev.

V intervjuju z avtorico članka pa je svoje bolečine natanko opisal: »S tovariši smo padli v zasedo, med katero me je zadelo kar sedem krogel, ena celo v lopatico. To so bili časi, ko so bili na voljo le žepni noži, anestezije tudi ni bilo. A imel sem srečo. Izrezali so mi tri krogle, pozneje je sicer prišlo do sepse, vendar mi noge navsezadnje ni bilo treba amputirati.«

Rudi Brilej je vojno preživel, našel svojo ljubezen,

zvesto in ljubečo ženo Joži, rodila pa se jima je tudi hči Jolanda. Zaposlil se je v Papirnici Radeče, kjer je najprej delal v strojni delavnici, kasneje pa je bil dvajset let vodja kotlarne. leta 1978 se je upokojil. Brilej je bil nadvse aktiven človek. Bil je dejaven član nogometnega društva, Lovski družine Radeče, DVIC in zveze borcev, predvsem pa se je izkazal kot velik človekoljub, ki je vedno priskočil na pomoč in pomembno prispeval k povojnemu razvoju Radeč. Tudi v ZDVIS-u, ki ga je nagradil s plaketo z listino, je kot vodja pododbora Laško ves čas aktivno sodeloval in tudi v visoki starosti skrbel za članstvo. Bil je prejemnik številnih nagrad in priznanj. Svet pokrajine za Savinjsko območje ga je predlagal za zlato plaketo, priznanje ZZB za vrednote NOB Slovenije, bil je tudi prejemnik srebrne plakete, prejemnik medalje za hrabrost, medalje za narod in zasluge, leta 1975 je bil odlikovan z redom republike z bronastim vencem, leta 1981 pa je prejel še občinsko priznanje OF. Brilej se je ponašal s hrabrim srcem, pravim domoljubjem in izredno človekoljubno noto. Člani DVIC s predsednikom Stanetom Meletom na čelu bomo tovariša Rudija zelo pogrešali, svojcem pa izrekamo globoko sožalje.

Vesna T. Sancin

naše vezi naše zgodbe

STRAHOTE 2. SVETOVNE VOJNE V MOJEM ROJSTNEM KRAJU

Stražberg je majhna vas nad zaselkom Gabrijele. Je rojstni kraj mojega pokojnega očeta. Tu sem se rodil tudi jaz, leta 1957, v družini petih otrok.

Očetova družina je izhajala iz začetka 19. stoletja in je bila še številčnejša. Zemlja in kar je zraslo na njej ter hlev z nekaj glavami živine so bili glavni vir preživetja. Nekaj mojih tet je že v mladosti odšlo s trebuhom za kruhom v tujino. Tudi moj oče je šel v Francijo, kjer si je v rudniku služil svoj vsakdanji kruh.

Prišel je čas grozot 2. svetovne vojne, ki je v skromen dom mojih starih staršev prinesel strahote, mučenje in smrt. Stric Vinko je

bil v partizanih. Star je bil 28 let. Tudi stara starša sta pomagala partizanom in bila izdana. Znanka iz sosednjega kraja blizu Šentjanža ju je ovadila nemškemu oficirju. Nemci so jih pregnali v vaški hram, jih mučili in nekaj dni stradali. Sotrpinov je bilo veliko, okrog petindvajset. Kljub trpinčenju jim dostojanstva niso vzeli. Vedeli so, da se jim življenje izteka. Po nekajdnevem mučenju, 28. oktobra 1943, so vse zajete vaščane, med kateri-

mi je bil moj drugi stric in stari starši, Nemci kot živino gnali mimo domače hiše čez travnik na obrobje gozda. Skopati so morali skupno jamo, svoj »drugi dom«, nato pa so jih postrelili.

*Ko vetrovi pojo nad grobovi,
ki ste jih, bratje, izkopali sami,
preden ste legli vanje,
miru ne da' mi noč.....*

Matej Bor

Seznam mojih sorodnikov:
 DEBEVC FRANC, stari oče
 DEBEVC JOŽEFA, stara mama
 DEBEVC FRANC, stric
 DEBEVC MARIJA, stričeva žena
 DEBEVC FRANC ml., njun sin
 DEBEVC JOŽE, stric
 Sokrajani iz vasi in okolice...

Kot BOREC pa je napisan tudi
 DEBEVC VINKO, stric.

Vse posmrtno ostanke so po vojni
 izkopali in jih dostojno pokopali
 v družinski grob na pokopališču v
 Gabrijelah. Tu so našli mir in za-
 dnji dom. Žal mi je za sorodnike,
 ki jih nisem mogel spoznati in se

Pri PILU, kraj poboja

tega v ranem otroštvu tudi nisem
 zavedal. Ko dozorevaš, pa spo-
 znavaš nesmisel te vojne in vsake
 vojne nasploh. Nikoli več vojn!

LE NIKAR NE JOČITE
 ZA NAMI,
 LAŽE NAM BO PASTI,
 ČE Z ROKAMI,
 STISNjenimi V PEST
 ŽALUJETE ZA NAMI ...

Karel Destovnik Kajuh

**Po pripovedi sestrične Emice
 Oplotnik zapisal in fotografiral
 Božidar Debevc.**

LEOPOLD TAVČAR JE PRAZNOVAL 100. ROJSTNI DAN

*»Nisem pričakoval, da me bo obiskalo toliko družbenopolitičnih osebnosti«, je ponosno izjavil
 Leopold, 27. septembra 2022, ko je praznoval 100. rojstni dan.*

Že navsezgodaj so ga prijetno presenetili gasilci,
 ko so na dvorišče pripeljali ogromen kamion z
 dvigalom. Čestitali so mu, se z njim fotografi-
 rali in mu izročili svečano plaketo. Polde ni bil
 nikoli gasilec, je pa v vabilu na skupno druženje
 sorodnikom in prijateljem zapisal, da se prijazno
 odpoveduje darilom. Dopisal je, da če pa bi morda
 kdo vseeno želel kaj donirati, naj znesek nakaže
 Gasilskemu društvu Nova Gorica. Ob požarih, ki
 so divjali poleti na Krasu, se je kot Kraševac želel s
 to gesto zahvaliti za požrtvovalno gašenje gasilcev.
 Najbrž se je na »gasilskem računu« nabral kar zaje-
 ten kupček, zato so pričeli v društvu poizvedovati
 in naposled našli iniciatorja ter se slavlencu na
 svoj način zahvalili.

Malo pozneje sta ga na njegovem domu v Novi
 Gorici (Pristava) obiskala in mu zaželela vse
 najboljše podžupan Simon Rosič in vodja Oddelka
 za družbene dejavnosti mestne občine Marinka
 Saksida. Dobrim željam so se pridružili tudi člani
 Društva vojnih invalidov Severne Primorske ter
 člani Društva vojnih invalidov Sežana, predsednica
 Zveze borcev Nova Gorica Ingrid Kašca Bucik,
 predstavniki invalidske organizacije in RK ter

krajani Pristave. Leopold je najstarejši član Čebe-
 larske zveze Slovenije in na njegov rojstni dan so ga
 obiskali predsednik Boštjan Noč, podpredsednik
 Marko Alauf ter ČD Nova Gorica. V sporočilu za
 javnost so zapisali: »/.../pri svojih 100 letih je še ve-
 dno zelo aktiven, saj mu zdravje dobro služi, kar nam
 je pokazal tudi ob današnjem obisku. /.../ Še vedno
 z zanimanjem spremlja čebelarstvo, čeprav se z njim
 aktivno ne ukvarja več.«

Na njegov visoki jubilej niso pozabili niti šoštanjski
 niti novogoriški nogometaši, saj je bil dejaven
 športni delavec v tem štajerskem mestu, po prese-
 litvi v Novo Gorico pa tudi predsednik NK Nova
 Gorica.

Da mu je čestitalo osebno, pa tudi z voščilnicami
 precejšnje število ljudi, pravzaprav ne čudi, saj je bil
 na svoji dolgi življenjski poti vedno dejaven, požr-
 tvovalen, uresničeval je nove ideje v društvih, iskal
 je poti, kako pridobiti nove člane, ki so jih potem
 dejavno vključevali v društva. Prispevati je želel k
 boljši prihodnosti, kakršne sam ni bil deležen ne v
 svojih rosnih otroških niti v mladostniških letih.

Rojen je bil v fašistični Italiji, ki ni dovoljevala, da
 bi se Slovenci izražali v materinem jeziku. Režim

jih je na silo hotel v najkrajšem času poitalijančiti. Tudi na skromni kraški zemlji družini Tavčar ni bilo lahko preživeti, še tem bolj potem, ko so trije otroci po hudi bolezni ostali brez mame Karle. Leopold je kot najstarejši med otroci očetu pomagal po svojih močeh, in sicer pri kmečkih opravilih, pasel je živino, moral se je naučiti kuhati ... Čez čas je gospodinjska dela prevzela »nova mama«, Marija. Pozneje je pričel nadomeščati Marijo pri 'mlekarjanju.' Zato je kot šestnajstletni fant moral opraviti izpit, da je lahko iz rodnega Orleka vsak dan na kolesu tovoril mleko k odjemalcem v Trst.

Januarja 1942 so ga vpoklicali na služenje vojaškega roka. Glede na rod vojske mu je bila dodeljena enota v Milanu, 3. (terzo) reggimento cavaleria »Savoia«. Kmalu po prihodu v Milano je sledilo vojaško urjenje. Poldetov konjeniški regiment je bil med drugimi enotami, ki so bile napotene v Ukrajino. Potovanje v živinskih vagonih je trajalo 24 dni, ko so končno prispeli v bližino Luganska. Kako živo so se mu v spomin vtisnili pohodi po ukrajinskih stepah in vaseh v hudem mrazu, ko je bilo tudi minus 42 stopinj Celzija, mi je zaupal zjutraj, kmalu po praznovanju rojstnega dne. V sanjah se je 20-letni Leopold znašel na zasneženih prostranstvih ukrajinskih planjav in ob konju poskakoval, da mu niso zmrznili prsti na nogah. Trpljenja na fronti je bilo konec, ko jih je vlak pripeljal v Osoppo v Furlaniji. Po 40-dnevni karanteni jim je pripadal 14-dnevni dopust in čeprav ne bi smel dlje od Trsta je pot naskrivaj nadaljeval do Sežane in od tod v Orlek, kjer se je srečal z domačimi. Dopust je prehitro minil in moral se je vrnil v kasarno v Milano, od koder so vojaki z vlakom odpotovali v Castel san Franco Veneto. Tu je izvedel, da je fašizem padel. Po raznih

peripetijah se je vrnil v Orlek.

Polde je decembra 1943 stopil v vrste južnoprimorskega odreda v Kobdilju pri Štanjelu. Z bratrancem Vladimirjem in še z desetimi tovariši so odšli v smer Vipavske doline in nato proti Lokvam in Čepovanu. Pohod so nadaljevali do Krnic, od tod pa čez Trnovski gozd na Lokve, kjer so bili razporejeni v 2. bataljon 17. brigade. Polde je 15. januarja 1944 sodeloval v bojih na Trnovem v nemški ofenzivi. Sovražnik ga je ranil v stegno desne noge. Rešil se je tako, da se je zakotalil po listju v dolino. Ko se je znočilo, so ga odpeljali v *Okrevališče št. 1 Slovenske vojaške partizanske bolnice Pavla*. Po okrevanju se je vrnil v 17. brigado Simona Gregorčiča in opravil tečaj ter dobil čin namestnika komandirja. Razporedili so ga v štab 30. divizije in v času bojev na Ledinah nad Žirmi je poizvedoval, kje se zadržuje sovražnik. Velikokrat se je moral okupatorju približati na streljaj, da je razbral njegovo moč v orožju in številu. Polde je bil še drugič ranjen, tokrat v glavo. Partizanski zdravnik dr. Peter Aleksander Gala ga je pregledal, a mu svetlečega drobca iz rane ni uspelo odstraniti. Napotil ga je na operacijo v centralno bolnišnico Pavla, kjer mu je kirurginja po uspešni operaciji rekla: »Fant, če bi ga imel v riti, bi bil velik.« V tej zvezi, kako se preteklost zrcali v sedanosti, naj pripišem, da je lani Polde moral k oralnemu kirurgu, ki je na rentgenski sliki odkril svetleče drobce kovin, ki so se še po 78 letih pritajeno skrivali v čeljusti.

Postal je vodja patrolj, čez čas pa tudi komandir okrevališča, nato pa komandir Sežanske bolnišnice. Domov, v Orlek je odšel šele 9. maja 1945. Po vojni so ga za nagrado poslali na politični tečaj na Bled, kjer mu je, tako je dejal, bilo tako dobro in prijetno kot še nikoli do tedaj.

Januarja 1948 se je poročil z Zorko Šavor z Vogrskega. Zorka je med vojno skupaj še z nekaterimi tovariši delala v ciklostilni tehniki *H-37 Sabotin*, ki je bila skrita v gozdu v Stari gori. Izdelovali so razna politična navodila, tiskali *Ljudsko pravico*, *Slovenski poročevalec* in drugo gradivo. Ko je v jeseni pričelo drevesno listje odpadati, so morali barako zaradi varnosti zapustiti. Ponoči so se z vsem materialom umaknili v bunker pri Fornazariču na Jazbine. V teh nemogočih pogojih za bivanje in delo so preživeli

šest mesecev. Po vojni je Zorka delala v različnih krajih, nazadnje pa so jo premestili na vojno področje v Vipavo, tudi tokrat k invalidskemu referentu. Tu sta se spoznala z Leopoldom Tavčarjem in se pozneje poročila. Leopolda so kot dobrega organizatorja poslali v Belo Krajino, v Črnomelj, kjer je delal kot pomočnik načelnika Vojnega odseka. V Sarajevu je obiskoval enoletno vojaško šolo. Že spet se je družina Tavčar selila, tokrat v Šoštanj. Tu je Leopold delal kot pomočnik načelnika. Kot ljubitelj nogometa se je vključil v delo nogometnega kluba Usnjar Šoštanj in kmalu postal podpredsednik kluba.

Zorkini starši so ostareli in tako so se iz šoštanjskega stanovanja preselili na kmetijo na Pristavo. Kar 16 let je Leopold delal na Oddelku za narodno obrambo. Nikakor ni pozabil na nogomet. Na predsedniško mesto je bil izvoljen v obdobju 1969–1973, ko je glavno pokroviteljstvo nogometnega kluba prevzelo takrat zelo uspešno podjetje Vozila Gorica in v letih 1975–1977. Bil je med soustanovitelji *Društva vojnih invalidov za Severno Primorsko*

v *Novi Gorici*. Pomagal je pri organiziranju vsakoletnih srečanj ranjencev in sanitetnega osebja na Hudem polju in v Mrzli Rupi, v kraju, kjer je v vojnem času delovala Bolnišnica Pavla. Skrbel je, da so bili ob novem letu vojni invalidi obdarjeni. Skupaj s članicami in člani so v parku šempetrske bolnišnice z lastnimi zbranimi sredstvi odkrili tri doprsne kipe partizanskim zdravnikom: dr. Francu Drgancu, dr. Antoniju Ciccarelju in dr. Aleksandru Gala-Petru. V naslednjem letu pa je predvideno odkritje četrtega kipa. Posvečen bo dr. Francu Marušiču, solkan-skemu rojaku in partizanskemu zdravniku, ki ga bodo postavili s samopriskevki, tako kakor prejšnje tri kipe.

Dokler je mogel, je kmetoval, obdeloval vinograd in prideloval dobro vino, čebelaril ter postal delovni član čebelarskega društva. Prav tako je bil dejaven v organizaciji ZB NOB. Kjerkoli se je naš Polde angažiral, so ga cenili in zato je prejel številna priznanja in odlikovanja. Leopoldu želimo krepkega zdravja!

Lidija Tavčar

naše vezi iz naših društev

DCIVS LJUBLJANA: OKROGLI JUBILEJ NAŠE PREDSEDNICE

Predsednica Društva CIVS Ljubljana Angela A. Zadnikar je februarja v krogu sorodnikov, prijateljev in vseh, ki jih spoštuje in ceni praznovala 80 let.

Praznovanja smo se udeležili tudi sekretarka ZDCIVS Andreja Rožič, predsednik Medobčinskega društva civilnih invalidov vojn Celje Franci Ožir, podpredsednik Društva CIVS Ljubljana Marko Brežan in poslovna sekretarka Društva Petra Kapš ter ostali člani, prijatelji iz društva.

Angelca, kot jo kličemo, je bila rojena 3. februarja 1943, v taborišču Halsbrücke v vzhodni Nemčiji. Življenje v taborišču je pustilo posledice. Invalidnost jo spremlja že vse življenje, vendar to ne pomeni, da se je življenje zanjo ustavi-

lo. Naša predsednica z voljo in trmo stopa naprej in se trudi dati življenju smisel. Že desetletja dela s civilnimi invalidi vojn osrednje Slovenije. S svojim optimizmom, vedrino in pozitivnim razmišljanjem je veliko naredila za invalide. Na prijetnem praznovanju smo z Angelco prerezali torto, nazdravili in ji zaželeli še mnogo zdravih in srečnih let.

Draga Angelca, s svojo radostjo si se mnogih dotaknila. Naj se tvoje najgloblje želje in sanje uresničijo. Vse najboljše.

Petra Kapš

OBISK PRI JOŽETU BRODARJU

Na sončni ponedeljek smo obiskali nekdanjega predsednika DVI Domžale Jožeta Brodarja in njegovo ženo Gabrijelo.

Obiska so se udeležili Zvone Tahirovič, predsednik društva, Vida Rosulnik, članica sekcije Domžale, Andreja Markovič, tajnica ZDVIS in Urška Holešek, tajnica društva. Jože in Gabrijela sta bila obiska zelo vesela. Jože je nedavno praznoval 88 let in se kljub bolezni zelo dobro drži. Gabrijela pa bo v kratkem praznovala 84 let. Z veseljem smo poklepetali in se spominjali dni, ko smo se skupaj družili. Ob tej priložnosti smo Jožetu podelili posebno priznanje

ZDVIS, Vidi Rosulnik pa izročili priznanje ZDVIS.

Obema želi Društvo vojnih

invalidov Zasavje vse najboljše za rojstni dan.

Urška Holešek

MDCIV CELJE S POLNO PARO V LETO 2023

Že kar na začetku leta so člani začeli z rednimi treningi v kegljanju na avtomatskem kegljišču, ki jih imamo ob sredah. Da bi se izognili natrpanemu urniku v marcu, pa smo letos pohiteli s sejami organov društva.

Tako smo že sredi februarja izvedli seji nadzornega in upravnega odbora ter ob koncu meseca še občni zbor članstva. Nadaljevali smo z izvedbo predavanja »Pogosto spregledani ukrepi za povrnitev zdravja«, ki ga je organizirala zveza CIV, naše društvo pa je organiziralo predavanje o čebelarstvu in izdelkih iz medu. Obeh predavanj se je udeležilo lepo število članov, saj se vsi zavedamo, da je zdravje na prvem mestu in da nam narava lahko pri tem ogromno pomaga. O tem so nam predavali prav vsi predavatelji. Posebno pozornost smo namenili čebelarstvu in pridelavi medenih izdelkov, saj je med prav v tem času eden izmed najboljših izdelkov za preprečitev prehladnih obolenj in povečanje odpornosti. Naj vam na kratko predstavimo blagodejne učinke medu:

- akacijev med pomirja in blaži utrujenost,
- cvetlični med krepi srce in ožilje,
- gozdni med krepi odpornost organizma in pomaga pri vnetju žrela

- hojev med, bogat z rudninskimi snovmi, odpravlja slabokrvnost, priporoča se tudi pri težavah s pljuči,
- kostanjev med deluje ugodno na prebavila in jetra in odpravlja nespečnost,
- lipov med pomaga pri premagovanju prehlada, manj priporočljiv pa je za ljudi s povišanim krvnim tlakom,
- smrekov med je bogat z minerali, pomaga pri težavah z dihalni,
- matični mleček omogoča daljše umsko delo, poveča odpornost organizma, izboljša delovanje žlez, blaži težave s srcem, jetri in želodcem, ženskam lajša neprijetnosti povezane z menopavzo, normalizira razvoj pri otrocih,
- cvetni prah povečuje količino hemoglobina v krvi, uravnava prebavo, razkužuje črevesje.

V marcu je sledilo družabno srečanje ob dnevu žena in dnevu mučenikov. Predsednik in tajnica sta za ta dogodek pripravila posebni nagovor.

Predsednik je dame nagovoril takole:

Bog je ustvarjal žensko, ko je prišel angel in ga vprašal: "Zakaj pa se tako dolgo ukvarjaš z njo?"

Bog je odgovoril: "Ali si morda pogledal navodila za sestavo? Ona mora znati prati, ne sme biti iz plastike, imeti mora več kot 200 gibljivih delov. Njeno telo mora delovati brezhibno, čeprav je na dieti. Imeti mora naročje za najmanj štiri otroke hkrati. Ko zboli, se mora znati sama pozdraviti in lahko dela 18 ur na dan. Njen poljub mora zdraviti vse, od odrgnjenih kolen do zlomljenega srca. In za vse te številne naloge, ki jih mora opraviti, ima na voljo samo dve roki ...

Angel se je začudil, se približal in dotaknil ženske.

"Toda Bog, napravil si jo tako mehko ..."

"Res je mehka," se je strinjal Bog, "toda naredil sem jo tudi močno. Ne boš verjel, kaj vse lahko vzdrži."

"Ali zna misliti?" vpraša Angel.

"Ne le to. Zna tudi oceniti in se pogajati, odločati in se zavzemati."

Angel je stegnil roko in se dotaknil lica ženske. "Ojoj, mislim, da pušča."

Nič ne pušča ... to je solza," odgovori Bog.

"Čemu pa služi solza?" vpraša angel.

"Solza je njena možnost, da izrazi svoje veselje, žalost, skrb, ljubezen, razočaranje, osamljenost, bolečino in ponos."

"Bog, ti si genij! Na vse si mislil. Ženska je osupljivo bitje!"

Res je. Ženske so močne, ko prenašajo stisko in nosijo težka bremena. A poznajo tudi srečo, ljubezen in znajo izražati svoje mnenje. Borijo se za to, v kar verjamejo. Vsemu se odpovejo, da imajo njihove družine, kar potrebujejo. Prijateljico spremljajo k zdravniku, ker vedo, da jo je strah. Njihova ljubezen je brezmejna. Jočejo, ko njihovi otroci v življenju doživijo kaj novega, in so vesele svojih prijateljev. Vesele so vsakega novega rojstva in vsake poroke. Njihovo srce se tudi zlomi, vendar so močne tudi takrat, kadar menijo, da ni več ničesar, za kar bi se še bilo vredno boriti. Ženske vedo, da poljub in objem zdravita zlomljena srca. Vseeno pa se je v božjo stvaritev prikradla ena napaka ... Ženska pogosto pozabi, koliko je v resnici vredna.

Predsednik društva je nagovor končal z naslednjo mislijo: »Noben cvet ni tako lep kot ženska. Noben vetrič ne piha tako nežno kot je nežna ženska. Noben

kamen ni tako trd kot je trdna ženska. Noben vihar ne prenese toliko dežja, kolikor solz pretoči ženska. In nihče ne premore toliko ljubezni kot je ima v sebi ženska. Zato vam vsem tukaj zbranim želim za vaš praznik vse najlepše, kar naj traja skozi vse leto.« V počastitev dneva žena je predsednik vsaki udeleženci podaril vrtnico.

Tajnica pa je prisotne 'mučenike' nagovorila takole:

»Dan mučenikov, ki ga praznujemo 10. marca, ima korenine v krščanskem izročilu, po tradiciji pa naj bi moški na ta dan prejel simbolično darilo v obliki suhih sliv, trnja in klobase. Praznik večina krščanskih cerkva zaznamuje kot spomin na dogodek iz časa vladavine cesarja Licinija (308-324). Ta je od spora s cesarjem Konstantinom I. Velikim v krščanstvu videl sovražnika, za kristjane pa je odločil, da jih je potrebno spreobrniti ali pa odstraniti. Z odlokom je tudi vojakom na svojem območju ukazal, naj se krščanstvu odrečejo ali pa bodo kaznovani s smrtjo. Ukazu se je leta 320 junaško uprlo štirideset vojakov elitne legije XII Fulminata. Po legendi naj bi v zaporu napisali še poslednje pismo, oporoko, v kateri so zapisali, da želijo biti pokopani v vasi v Mali Aziji, danes znani pod imenom Kyrklar. Odvzeli so jim oblačila in jih 9. marca, v najhujši zimi, v bližini mesta Sebaste (danes Sivas v Turčiji) odpeljali do tamkajšnjega zmrznjenega ribnika ter jih vrgli vanj. Kljub vsemu naj bi Licinij vojakom tik pred smrtjo ponudil še zadnjo priložnost in jim ob ribnik namestil kopel s toplo vodo, ki je bila namenjena spreobrnjencem. Premislil si je le eden od vojakov, ki je iz ledeno mrzlega ribnika skočil v kopel, vendar naj bi ga zaradi nenadne spremembe temperature zadela kap in je umrl. Eden od stražarjev, naj bi odvrgel svoja oblačila in se pridružil mučenikom v ribniku, tako da je število mučenikov vseeno ostalo

40. Naslednjega dne je prišel sodnik, ki je ukazal mučnikom polomiti roke in noge ter jih sežgati na grmadi, njihov pepel pa raztresti. Čeprav se vojakom ni izpolnila posmrtna želja, da bi bili skupaj pokopani, so doživeli skupno smrt.»

Čeprav se je mučeništvo dogajalo 9. marca, se dan mučenikov zaznamuje 10. marca. V počastitev dneva mučenikov je tajnica vsem udeležencem podarila krepčilo za lajšanje 'muk'.

Marca sta se predsednik in tajnica društva udeležil občnega zbora članov MDCIV Maribor. V prihodnje

načrtujemo udeležbo na športnih igrah, ki jih bodo po programu zveze CIVS izvedla druga društva, kopalni dan v Thermani Laško, še kakšno predavanje za ohranjanje zdravja, strokovno ekskurzijo, lažji pohod ob Šmartinskem jezeru ter trening v vrtnem kegljanju in pikadu.

Naj vam pomlad odžene vse tegobe in pričara toplino in nasmeh na obraz. Če vam bo zdravje kaj ponagajalo, se pa le spomnite, kaj je rekla teta Pehta navihanemu Kekcu: 'Za vsako bolezen rož'ca raste'.

Sara Voršič

SLOVO OD ZIME V DRUŠTVU CIVS LJUBLJANA

*Pust je med Slovenci priljubljen ljudski praznik, kar dobro pojasni star slovenski pregovor, ki pravi:
»Če maskare visoko skačejo, bo lan visok, če divje plešejo, bo repa debela!«*

Pustovanje predstavlja nekakšen most med zimo in pomladjo, saj odganja mraz in v deželo privablja toplejše dni. Pust je eden od najstarejših ljudskih običajev. Tudi v našem društvu ima dolgo tradicijo, zato smo se na pustni torek, 21. februarja, odpravili v Ribnico.

Da pa ne bi samo plesali in se norčevali, smo se odločili, da se še kaj novega naučimo. Ker je dan dolg, smo si vzeli čas in si poleg zabave ogledali tudi Škrabčevo domačijo (dom jezikoslovca patra Stanislava Škrabca), pomlajeno preteklost in vitalno tradicijo, ki je vsak dan bolj živa. Na Škrabčevi domačiji v Hrovači pri Ribnici se je odvila zgodovina Škrabčevega rodu. Tu se zdaj razvija zgodba novega življenja v majhni vasi na robu malega mesta. Ogledali smo si rojstno hišo, Kersničevo kovačnico, Boštjanovo hišo in vrhunsko dizajnirane apartmaje, v katerih ne manjka niti savna. Celotna domačija je zaokrožena v

edinstveno prizorišče za kulturne dogodke, kjer smo si ogledali tudi izdelke kiparja Mirsada Begića.

Naprej čez cesto nas je pričakala gospa Barbara, preoblečena v čebelico, da nam razkaže tudi družinsko čebelarstvo Kojek, s polstoletno tradicijo znano po odličnem medu in medenih pijačah. Gospa Barbara nam je za dobrodošlico spekla okusne domače medenjake in nas pospremila v edino medeno klet v Sloveniji. Tam nas je pričakal Boštjan, ki nam je pripravil predavanje na temo medu, prikazal kako čebelarijo, opisal vrste medu, njihov vpliv na zdravje in prikazal, kako pridelujejo medene pijače. Preizkusili smo sedem vrst medu, medene pijače in medeni šampanjec.

Prijeten dan se je že prevesil v popoldne, ko smo se odpravili proti Gostinstvu Pugelj. Za pusta nujno potrebujemo dobro obloženo mizo, kjer seveda ne

sme manjkati tradicionalna sladica – pustni krof. Nekdaj je bil namen pusta pospraviti stare zaloge hrane, ki bi se sicer med postom pokvarile, danes je večinoma namen napolniti lačne želodce.

Po obilnem kosilu nas je čakalo pravo pustno rajanje. Muzikant Jernej je pričaral pravo pustno vzdušje, z željo, da bi s skupnimi močmi odgnali zimo, se povsede in pozabili na vsakdanje skrbi ter med nas priklicali norčavost in razposajenost. Vse navzoče smo povabili k preobrazbi in čakali, kdo vse se bo pojavil na našem pustnem rajanju. Največje presenečenje je bila častna sestra, ki je odvrгла častna oblačila in se prelevila v pravcato zajčico. Trije piloti začetniki so nas povabili na prvi »poskusni« let okoli sveta, kar smo prijazno odklonili, se pa priporočili po opravljenem pripravištvu. Od mrtvih je vstal tudi France Prešeren, ki nam je osebno recitiral pesem. Krvavi klovn, vrag in čarovnici so nam nagnali strah v kosti, ki pa so ga omilila simpatična pravljica bitja, med drugim čebelica Maja, Miki Miška ipd. Obiskalo nas je tudi nekaj tujih državljanov, tako da smo spo-

znali Mehičana in Indijanca. Zabavalo pa nas je tudi nekaj neopredeljenih bitij. Najboljše maske so prejele nagrade.

Ker pa je februar mesec, v katerem praznuje tudi naša predsednica, ki je v tem letu praznovala prav poseben jubilej, smo penino dvignili visoko, ji namenili nekaj lepih

besed in ji zapeli ter nazdravili še na mnoga, predvsem zdrava leta. Poučen, sončen, sladek in norčav dan smo zaključili, ko je bila luna že visoko na nebu in se polni vtisov in nasmejani vračali domov v upanju, da je zima pregnana in da se kmalu spet srečamo v prijetni družbi prijateljev.

11. marca pa so se balinarji društev CIV Primorske in Ljubljane srečali v Ljubljani na balinišču BŠD Šiška. Društvo CIVS Ljubljana je organiziralo prijateljsko tekmo, namen katere je bil spodbujanje gibanja, konstruktivnega preživljanja prostega časa, druženja in trening balinarskih veščin. Prijateljska tekma je potekala v prijetnem, prijateljskem vzdušju, ki smo ga zaključili s pogovorom in pogostitvijo.

Petra Kapš

PRAZNOVANJE DNEVA ŽENSK V DVI LJUBLJANA

Po dveh letih zatišja, ko smo dan žensk praznovala bolj vsaka zase in skupaj le v mislih, smo se letos spet zbrali v prostorih našega društva, da s pesmijo, plesom in rdečim nageljnom v gumbnici, skupaj proslavimo ta dan.

Gre za praznik, ki je še kako pomemben, kljub temu da se mu v zadnjem obdobju poskuša zmanjšati pomen in se ga omejiti na podarjanje cvetja in čokoladic in da se ga skuša uravnovežiti z dnevom, posvečenim moškim, ki je dva dni kasneje. Ampak moškim se ni bilo nikoli treba boriti za pravico do dela. Moškim se ni bilo nikoli treba boriti za enakovredno plačilo. Moškim se ni bilo treba nikoli boriti za volilno pravico ali za pravico odločanja o lastnem telesu. In ravno boj za vse te in številne druge pravice, ki smo si jih morale ženske izboriti, in za katere se moramo zahvaliti pogumnim posameznicam, ki so znale, zmogle in so si upale, je to, kar daje temu dnevu poseben pomen. Zato dan žensk še daleč ni zgolj praznik podarjanja rožic in lepih besed, ampak

je veliko več kot to. In zato je naša dolžnost, da ga v spomin na vse pogumne ženske včeraj, danes in jutri slavimo in praznujemo. In da si tega, kar so nam v preteklosti izborile, nikoli ne dovolimo vzeti.

Kot tradicionalno vsako leto smo se tudi tokrat zbrali v društvenih prostorih. Srečale so se prijateljice. Nekateri se niso videle že mesece, tudi celo leto ali še več. Naši fantje so vsako od njih sprejeli s prijaznim pozdravom in rdečim nageljnomo kot simbolom praznika. Sledil je uradni del programa, v katerem so nastopili učenci 1. razreda OŠ Vodmat, ki so nam zapeli Bitenčevi pesmici Mravljica in polž in Pleši, pleši črni kos. Navzoče je z nekaj toplimi besedami pozdravil predsednik našega društva, Edbert Truppe. Program so s svojo mladostjo in glasbenim talentom popestrili bratje iz tria Jemc, ki so zapeli zimzelene Ne čakaj na maj, Vem, nekje živeti mora, Biseri sreče, Med iskrenimi ljudmi ter Kajuhovo Nenapisano pismo iz ječe. Program je povezoval Urban Pipan. Osrednja gostja, slavnostna govornica na tokratnem praznovanju je bila še ena od izjemnih žensk, ki s svojim delom vsak dan pripomorejo k temu, da je svet lepši in

boljši, Biserka Marolt Meden. Nekdanja predsednica Društva srebrna nit – združenja za dostojno starost je danes svetovalka predsednice republike za družbene dejavnosti. Vse svoje profesionalno in tudi velik del zasebnega življenja je namenila skrbi za ljudi, še posebej za ranljive skupine. Je sociologinja, urednica, poslovna upravljalnica, aktivistka, humanitarka in prostovoljka. Skupaj s sodelavkami je postavila prvi posvetni materinski dom v Sloveniji in prispevala k sistemskemu financiranju te dejavnosti pri nas, bila je med pobudniki izgradnje Pediatrične klinike UKC Ljubljana, vodila je Ustanovo za novo Pediatrično kliniko v Ljubljani ter bila štiri mandate poslovna direktorica pediatrične klinike.

Po uradnem delu praznovanja smo druženje nadaljevali ob okusnem kosilu in glasbi Janeza Kogovška, ki je marsikoga odnesla na plesišče.

Helena Žagar

NA DAN ŽENSK TUDI DAN ZA ZDRAVJE V DCIV PRIMORSKE

Člani Društva CIV Primorske smo se 8. marca, na dan žensk, srečali v Biljah pri Novi Gorici. Srečanje smo popestrili s predavanjem Zdravljenje gibalnega sistema v izvedbi ekipe zdravstvenih strokovnjakov MO-GY, ki delujejo v ambulantah v Trzinu, Mariboru, Novi Gorici, Murski Soboti, Kopru, Celju in Novem mestu.

Pri bolečinah in drugih težavah gibalnega sistema se osredotočamo na zdravljenje, ki bi preprečilo morebitni operativni poseg. Slovensko zdravstvo baje ne omogoča več fizioterapevtskih storitev preko ZZZS-ja, tako da je med predpisovanjem zdravil in operacijami nastala vrzel.

Glasbena podlaga v živo ter mali koncert mladega

harmonikarja je prispeval k odličnemu vzdušju in vse ženske smo bile obdarjene z nageljnomo!

Spomnimo. Na 8. marec se je včasih reklo: Gremo praznovat AFŽ! Protifašistična fronta žensk (AFŽ) je bila ženska družbeno-politična organizacija, ustanovljena 6. decembra 1942 v Bosanskem Petrovcu. Pozdravni govor ob ustanovitvi je imel Josip Broz

Tito. Julija 1945 je bil v Beogradu prvi kongres AFŽ Jugoslavije, na katerem je bilo 960 delegatk. Za predsednico AFŽJ je bila izbrana Spasenija Babović. Slovenska protifašistična ženska zveza pa je bila ustanovljena v Dobrniču, 16. oktobra 1943. Zvezo so razpustili leta 1953 in namesto nje ustanovili Zvezo ženskih društev. Slovenski plezalci so po prazniku žensk poimenovali plezalno smer v Vipavski Beli - Živel AFŽ. (Vir : Wikipedija)

Iris Pahor

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA VOJNIH INVALIDOV PTUJ

Društvo vojnih invalidov Ptuj je 2. marca 2023 v prostorih restavracije Gastro Ptuj izvedlo zbor članov društva.

Zbor smo začeli s kratkim kulturnim programom v sodelovanju z Glasbeno šolo Karol Pahor Ptuj, nato pa nadaljevali po dnevnem redu. Vojni invalidi in člani DVI Ptuj so sprejeli, potrdili in pozitivno ocenili delovanje društva v preteklem letu, ki ga je še delno zaznamovala epidemija covid-19. V letu 2022 smo bili zelo

uspešni na športnih tekmovanjih, tako na zvezni kot lokalni ravni.

Izvedli smo 13 programov za vojne invalide, ki so bili razdeljeni na mlajše in starejše vojne invalide. Udeleženci zbora so potrdili vsa poročila. V nadaljevanju smo izvolili predsednika, podpredsednika in organe društva za naslednje štiriletno

obdobje. Zbor članov društva je za predsednika soglasno potrdil Borisa Frasa. Sprejeli smo tudi obširni program dela in finančni načrt za leto 2023.

Ob koncu so nas pozdravili gostje iz veteranskih in invalidskih organizacij. Predstavnica ZDVIS-a Andreja Markovič je odgovarjala na vprašanja o invalidninah in invalidskih dodatkih.

Podelili smo tudi priznanje ZDVIS svetovalki za invalidska vprašanja na Upravni enoti Ptuj, ki z društvom tesno sodeluje in mu svetuje pri izvajanju poslanstva društva na področju skrbi za vojne invalide in druge upravičence po zakonu o vojnih invalidih. Plaketo ZDVIS je prejel Zvonko Kokol, zahvalo pa Srečko Ciglar. V društvu smo se razveselili priznanja ZDVIS za prizadevno in uspešno delo pri izvedbi športno-rekreativnih prireditev Zveze društev vojnih invalidov Slovenije v obdobju 2019 - 2022.

Boris Fras

NA OBISK K DARINKI

Decembra lani leta sem obiskala našo članico Darinko Podlesnik v DSO Kranj. Obiska pri Darinki se še posebej veselim, saj me vedno pričaka z nasmehom in veseljem.

Če kdo, potem naša Darinka človeku pričara nasmeh in njena dobra volja in pozitivizem sta prav nalezljiva. Tistega dne je bilo v domu še posebej veselo. Ob prihodu so se v avli doma ravno zbrali zaposleni in stanovalci, kajti pred domom je stal čisto nov avto, ki so se ga v domu zelo razveselili. Zaposleni so pripravili slovesnost ob dogodku in po besedah direktorice je avto velika pridobitev za vse zaposlene in seveda predvsem za stanovalce. Slovesnosti sva se na povabilo direktorice skupaj z Darinko udeležili. Zaposleni so pripravili pogostitev in tako prevzeli novo vozilo, zato je bilo vzdušje še

posebej veselo in praznično.

Večkrat se ustavim pri Darinki. Prepričana sem, da se vodstvo doma izredno trudi, da se stanovalci dobro počutijo. Ker Darinko večkrat obiščem, lahko zatrdim, da gre za zelo urejen in stanovalcem prijazen dom.

Dogodek in prisrčno srečanje z Darinko, ki je obema polepšalo decembrski predpraznični dan, sem zajela tudi v svoj fotoaparati. Gospa direktorica pa je obljubila, da bodo našo Darinko z novim vozilom peljali na Bled na kremšnite.

In tega se tudi jaz zelo veselim!

Vida Doles

POČASTITEV SPOMINA NA VELIKEGA PESNIKA FRANCETA PREŠERNA

Tudi letos sva se s predsednikom društva Cirilom odpravila na obisk Prešernovega gaja v Kranju, kjer je pokopan France Prešeren, in v imenu našega društva prižgala svečo in položila cvetje v čast našega velikega pesnika.

Vsako leto naše mesto Kranj, 8. februarja ob slovenskem kulturnem prazniku, ki ga zaznamujemo ob smrti pesnika, privabi veliko obiskovalcev od vsepovsod. Ulice Kranja oživijo, saj obiskovalce privablja tudi tradicionalni Prešernov semenj in tudi druge prireditve posvečene našemu velikemu pesniku. Ob najinem obisku pa je gaj sameval in tudi ob grobu pesnika ni bilo obiskovalcev. Tako je bila to priložnost, da sva v miru in tišini postala ob grobu in kar sam se je v misli prikradel kak prelep verz

našega dragega Prešerna, ki smo se ga naučili še v šoli kot otroci.

France Prešeren je tukaj preživel zadnja leta svojega življenja, saj se je leta 1846 iz Ljubljane preselil v Kranj in tukaj služboval. Na to smo krajani še posebej ponosni in si Prešerna kar malo lastimo za svojega. V Ljubljani, kjer je živel prej, je po mnenju poznavalcev njegovega življenja sicer napisal svoja najlepša dela in je imel najbolj plodovito ustvarjalno obdobje. Takrat je nastal tudi njegov znameniti Sonetni venec.

Seveda pa je v Ljubljani živel tudi Primicova Julija, njegova muza, ki ji je posvetil veliko svojih del. Tudi to je vplivalo na njegov izjemni pesniški opus. Pa vseeno, dejstvo, da je zadnja leta svojega življenja živel in ustvarjal v Kranju, nas, občane mesta Kranj, navdaja z velikim ponosom.

Žal se k njegovemu grobu množice

zgrinjajo le na praznik, med letom pa tja zaide le malokdo. Pa vendar, Prešeren je naš, vseslovenski in lepo se je sprehoditi po našem, Prešernovem Kranju, ki se je pesniku poklonilo na veliko mestih. Veličasten spomenik pred Prešernovim gledališčem krasi trg, kjer se poleti prirejajo koncerti Glasbene šole

Kranj in druge prireditve, imamo muzej in tudi v Informacijski pisarni je veliko izdelkov, ki so posvečeni Prešernu. Če še niste obiskali našega mesta, vam sprehod po Kranju toplo priporočam.

»Prešerni pozdrav iz Kranja« vsem bralcem!

Vida Doles

ZBOR ČLANOV DVI ZASAVJA

Konec februarja smo imeli člani DVI Zasavja zbor članov v dvorani Delavskega doma v Trbovljah.

Zbora članov so se udeležili tudi gostje: Zdenka Deželak, predsednica Rdečega Križa Trbovlje, Marjan in Slavi Mauko, člana DVI Maribor, Radivoj Đorđević, tajnik DVI za Koroško, Danijela Kovač, predsednica ZB NOB Hrastnik, Marija Govejšek, predstavnica ZB NOB Trbovlje.

Da je zbor potekal nemoteno, smo izvolili delovno predsedstvo, dva overovatelja zapisnika, verifikacijsko in volilno komisijo ter komisijo za sklepe. Udeleženci zbora članov so sprejeli poročilo predsednika društva Zvoneta Tahiroviča o delovanju društva, finančno poročilo za leto 2022, poročilo nadzornega odbora in častnega razsodišča. Prav tako so člani sprejeli finančni načrt in program dela za leto 2023.

V tem letu smo imeli tudi volilno leto. Člani zbora članov so izvolili novo oziroma staro vodstvo društva. Vsem skupaj iskrene čestitke. Novo izvoljeni predsednik društva Zvone Tahirovič je podelil plaketo ZDVIS Matjažu Lanišniku in Žaretu Miliču, priznanje ZDVIS Štefaniji Holešek in Romanu Lanegerju.

Članice skupine 'Nagelj' pa so nam pripravile razstavo svojih izdelkov.

Urška Holešek

STANE MELE BO DVI CELJE VODIL TUDI V PRIHODNJE

»V lanskem letu smo bili izjemno dejavni, kar bomo natančno predstavili v finančnem poročilu. Zaradi covidne epidemije v prejšnjih dveh letih smo namreč precej privarčevali in posledično namenili lani za redne aktivnosti več, kot smo prejeli.«

»Najbolj smo bili aktivni pri osnovnem programu, torej ohranjanju zdravja naših članov. Na zdravljenje v zdravilišča smo jih napotili kar osemnajst, od tega v lastne kapacitete v Terme Čatež enajst, terapije pa so bile odobrene štirinajstim članom. Pripravili smo tudi odličen izlet, udeležili smo se srečanja zveze ter organizirali novoletno srečanje, ki smo ga prav tako pogrešali v preteklih dveh letih,« je na redni letni skupščini DVIC, ki je bila 9. marca, poudaril predsednik Stane Mele in pozdravil tudi goste: Braneta Feldina, predstavnika ZBZVNOB Celje, Božidarja Daretta Sevska, predsednika OZVVS Celje, sekretarja PVD Sever Celje Staneta Malgaja ter predstavnicu ZDVIS Andrejo Markovič.

Predsednik Stane Mele je nato obširno predstavil delo DVIC v preteklem letu ter napovedal letošnje dejavnosti. »Konec lanskega leta smo imeli po UE celjske regije po zakonu o vojnih invalidih 162 upravičencev. Naše DVIC je ob koncu leta imelo skupno 125 članov, od tega 8 VVI, 48 VMI, 8 VI-91, 25 DU, 6 CIV in 30 pridruženih članov. Izvršni odbor je imel 4 seje, člani IO pa so tudi predsedniki pododborov, s čimer imamo najbolj neposreden stik s članstvom. Aktivnih pododborov je pet: Celje, Mozirje, Šentjur, Velenje in Žalec. Delujemo na območju celotne Savinjske pokrajine, ki zajema 33 občin in 8 upravnih enot,« je pojasnil predsednik Mele in dodal, da društvo spada med veteranske organizacije, zato sodelujemo z zvezo borcev, policijskim veteranskim društvom Sever, veterani vojne za Slovenijo 91 in Društvom generala Maistra, predvsem pri obiskovanju in organizaciji proslav državnih praznikov in dogodkov NOB.

Zelo dobro smo začeli sodelovati tudi z Medobčin-skim odborom civilnih invalidov vojn, ker nas veže skupna zakonodaja, izvedli smo dve tekmovanji v kegljanju in pikadu. Nekateri naši člani so zelo aktivni tudi v organih ZDVIS-a in s tem skrbijo za zelo dobro povezavo med društvom in zvezo. Lani so predsedniki celjskih pododborov večkrat obiskali tudi člane, ki so zaradi bolezni omejeni na dom ali so v domovih za starostnike in jih obdarili s skromnimi darili.

Predsednik je izrazil skrb glede programa **Preprečevanje in odpravljanje ovir v fizičnem in socialnem okolju ter oskrba s pripomočki**. S tem programom pomagamo predvsem socialno šibkim, da lažje pridejo do zdravil in medicinskih pripomočkov. Narašča namreč potreba po denarni pomoči za sofinanciranje blaga in storitev, kjer pa država postavlja zahtevo, da bomo v prihodnje pomoč dodeljevali samo preko plačevanja računov. V letu 2022 smo tako pomagali 32. članom.

BOGATI NAČRTI TUDI ZA V PRIHODNJE

Pripravili smo tudi dve predavanji in izdali bilten Savinjske vezi. **Skrb za zdravje vojnih invalidov z rekreacijo** je program, ki ga vodi komisija za šport in rekreacijo. Mnogi naši člani se zaradi bolezni in starosti ne morejo udeleževati vseh športnih aktivnosti, pa vendar smo se udeležili vseh tekmovanj, ki jih je organizirala zveza in osvojili kar nekaj poka-lov in priznanj. O športnih tekmovanjih je izčrpno poročal v Savinjskih vezeh podpredsednik Stanko Markovič, ki je za šport tudi zadalžen. In tako bo glede vseh aktivnosti in ciljev tudi letos. Stane Mele je izpostavil osrednje dogodke: poleg letne skupščine in občnih zborov bomo šli na tradicionalno srečanje vseh članov ZDVIS, stike bomo krepili tudi na izletu in na novoletnem srečanju.

V nadaljevanju letne skupščine so sledile volitve oz. glasovanje za kandidate organov DVIC za mandatno

obdobje 2023 do 2027. Člani so soglasno sprejeli odločitev, da bo prihodnja štiri leta DVIC še naprej vodil prizadevni Stane Mele. Podpredsednik prav tako ostaja aktivni Stanko Markovič, člani IO pa so poleg predsednika in podpredsednika še: Drago Arzenšek iz Šentjurja, Janez Golob, pododbor Mozirje, Bojan Pušnik, pododbor Celje, in Janez Šelekar, pododbor Žalec. Predsednik nadzornega odbora je postal Janez Golob, člana pa Franc Arzenšek in Stanislav Gerčar. Za predsednika častnega razsodišča je bil izvoljen Bojan Pušnik, člana pa sta še Vincenc Polajžer in Štefan Kaurin.

Na redni letni konferenci je predsednik Mele podelil priznanja najbolj zaslužnim. Letos so društvena priznanja prejeli Franc Arzenšek, pododbor Šentjur, za prizadevno in uspešno delo, Marija Gril Bevc, pododbor Šentjur, za dolgoletno prizadevno sodelovanje v DVIC, Ludvik Kovačič, pododbor Žalec, za uspešno sodelovanje v DVIC ter Vincenc Polajžer,

pododbor Šentjur, za uspešno sodelovanje v DVIC, predvsem na športnem področju. In nagrade ZD-VIS? Prejeli so jih: zahvalo Janko Brilej, pododbor Šentjur, priznanje Martin Jazbec, pododbor Šentjur, priznanje Kazimir Koprivnik, pododbor Žalec, zahvalo Maksimiljan Močenik, pododbor Šentjur, ter Ribiška družina Mozirje plaketo z listino. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo.

Besedilo in foto: Vesna Tripkovič Sancin

POVODNI MOŽ IN URŠKA PLESALA ZA DVI POMURJE

Brez ovinkarjenja lahko povemo, da je medgeneracijsko sodelovanje v naših društvih vojnih invalidov stalnica. Vrsto leto otroci, učenci in mladi iz lokalnega okolja, v katerem naša društva delujejo in izvajajo posebne socialne programe za vojaške vojne invalide, obogatijo družabna in drugačna srečanja članov teh društev.

To je nepozabno doživetje, ki nas vsakič znova spomni, kako smo povezani, in da si delimo iste vrednote, da nas povezujejo ista hote-nja, da se vsaka generacija sprašuje o stvareh, za katere smo mislili, da

so odgovori znani. Mislili smo, da že vse vemo, da se o istih stvareh nihče več ne sprašuje in o njih ne poizveduje. Vedno je kdo za nami in tako je prav. Lepo je vsakič znova, ko ti novi, mladi posamezniki

in posameznice potrkaajo na naša srca silovito in tako nedolžno. Neizmerno iskreno jim želimo, da sledijo svojim zamislim in željam in da jim ne zmanjka volje.

Učenci Osnovne šole I v Mur-ski Soboti so letošnje družabno srečanje članic in članov Društva vojnih invalidov Pomurje popestri-li z zaznamovanjem dneva žensk in prihoda že težko pričakovane pomladi. Na dan žensk praznu-jemo enakopravnost žensk, v marcu pa preidemo tudi v toplejši, pomladni letni čas. Po uvodnem akrobatskem virtuoznem plesu učenca Reneja nas je učenka Živa spomnila na tiste tako pomembne malenkosti vsakdana: »Pomlad je

čas, ko se vse prebuja. Ptčki pojejo, rastline cvetijo, mi pa se ob vedno toplejših dneh veselimo izletov na svežem zraku. Z novimi začetki narave se odkrivajo tudi številne možnosti za aktivnosti na prostem. Lahko se sprehodite okoli jezera in občudujete cvetoče znanilke pomladi ter ostale rastline, ki so se prebudile s koncem zime. Prav tako lahko obiščete lokalne kulturne znamenitosti ali pa se odpravite na pohod po bližnjih hribih. »Izjemno nas je razveselila pesem o mami: »Moja mama je kot visoko sadno drevo, ker je visoka, močna in velika. Moja mama je kot jutro, ker je svetla kot vzhajajoče sonce. Moja mama je kot mango, ker je sladka in okusna.

Moja mama je kot grom, ker se včasih jezi name. Moja mama je kot naslonjač, ker je mehka in topla.». Lepo pa je bilo poslušati in občudovati tudi interpretacijo pesmi Povodni mož Franceta Prešerna, ki ne le da je bila navdihujoča, ampak smo spremljali tudi ples Povodnega moža in Julije, Ise in

Žana. Najmlajši Jure je izzval naša čustva ob harmoniki, Hana pa je z violino zaokrožila to tenkočutno in diš jemajočo predstavo. Vsem nastopajočim in njihovi mentorici učiteljici Andreji Oslaj se zahvaljujemo z željo, da nas še večkrat tako razveselijo.

Andreja Markovič

ČEDOMIR ANTIČ JE NOVI PREDSEDNIK DVI SLOVENSKE ISTRE KOPER

Prvič po obdobju epidemije covid-19 nam je uspelo izpeljati Zbor članov tako, kot se spodobi. Udeležba je bila dobra, kar kaže na to, da se ljudje počasi sproščajo in si želijo druženj.

Tudi vsi povabljeni gostje so se odzvali vabilu. Veseli smo bili, da se je vabilu odzval tudi župan MO Koper Aleš Bržan, ki je pozdravil navzoče in nam zaželel, da bi dobro delali tudi v prihodnje. Lepo je, da se na naša povabila na dogodke odzovejo tudi župani, saj na ta način pokažejo, da jim je mar za vojne invalide. Sprejeli smo vsa poročila za leto 2022 in načrte za leto 2023, nato pa izvolili nove člane organov društva. Dozdajšnjim smo se zahvalili za njihovo dolgoletno dobro delo.

Izvolili smo novega predsednika društva, to je vojni invalid Čedomir Antič, ki je do zdaj v društvu deloval kot podpredsednik. Zaželeli smo mu, da bi dobro vodil naše društvo.

Podelili smo priznanje Zahvala naši zunanji strokovni sodelavki, ki že ves čas, enkrat mesečno v prostorih društva opravlja meritve krvnega tlaka in sladkorja v krvi in hkrati še kaj svetuje.

Tudi meni, nekdanji predsednici so se vsi zahvalili in mi podelili priznanje za dolgoletno vodenje društva.

Na ta način so mi pokazali, da sem upravičila njihovo zaupanje v moje delo.

Druženje smo nadaljevali ob prijetni glasbi harmonike.

Janja Žagar

POGOSTO SPREGLEDANI UKREPI ZA POVRNITEV ZDRAVJA

Realizacija vsebine posebnih socialnih programov Zveze DCIV Slovenije je v polnem teku. S predavanji v sklopu posebnega socialnega programa Usposabljanje za aktivno življenje smo začeli že konec februarja, in sicer s predavanjem za člane DCIV Celje na temo Pogosto spregledani ukrepi za povrnitev zdravja.

Enaki temi so marca prisluhnili tudi člani iz DCIV Maribor, DCIV Dolenjske, Bele Krajine in Posavja. Predavatelja Adriana Dolinar in Rajko Škarič sta že stara znanca naše zveze. Njunih predavanj se člani z veseljem udeležijo, saj so vsebine vedno zanimive.

POGOSTO SPREGLEDANI UKREPI ZA POVRNITEV ZDRAVJA

Ko upade telesna energija in se pojavi utrujenost ter različne manj ali bolj resne zdravstvene težave (z očmi, ožiljem, sklepi, alergijo, spominom ...) se sprašujemo, kaj lahko sami storimo, da si zdravje povrnemo ali vsaj preprečimo njegovo slabšanje. Poleg specifičnih terapij za neko težavo namreč obstajajo še bolj ali manj preprosti ukrepi, za katere sploh ne pomislimo da imajo takšno moč. Z njimi lahko telesu sami pomagamo ne glede na resnost ali vrsto težave, saj podpirajo naše telo pri samozdravljenju.

Telo je namreč sposobno samozdravljenja, a pogosto ga prav sami pri tem omejujemo, ker npr. pijemo premalo vode, uživamo hrano, ki je telesu v dodatno breme, se premalo gibljemo, nam je normalno da odvajamo blato enkrat na dva, tri ali več dni, smo v kroničnem stresu, pa se tega sploh ne zavedamo, smo na splošno odsotni, premalo spimo, ne popravljamo škode, ki jo določena sintezna zdravila znano povzročajo ...

V spodbudo razumevanju, zakaj in kako podpreti samozdravilno moč telesa s preprostimi naravnimi ukrepi (na fizični ravni), smo si na predavanju ogledali, kako naša energija na celični ravni nastaja. Le človek, ki ima dovolj energije, je sposoben ohranjati zdravje ali si ga povrniti, ko se to skrha.

Za celično proizvodnjo energije sta med drugim pomembni »dve poti« oskrbe sleherne celice našega telesa. Prva je pot dotoka hranil do celice: kako se zaužiti grizljaj hrane prebavlja v želodcu, v črevesju, kako se s pomočjo črevesne flore živila razgradijo na osnovne gradnike in kako se hranila vsrkajo prek črevesja v kri, kako s hranili bogata kri potuje v »pregled« skozi jetra in od tu po vse bolj drobnih žilicah do medceličnega prostora in skozi celično membrano v celice. Ko celica prejme potrebna hranila in kisik, lahko ustvarja energijo, ki jo porabi

za svoje delovanje in ohranjanje zdravja (od tega je zato odvisno zdravje tkiv, organov, celega telesa).

Druga pomembna pot za zdravje sleherne celice je pot izločanja odpadkov iz celice. Tako kot vsaka tovarna, ki nekaj proizvaja, celica proizvaja tudi smeti. To so odpadni produkti, ki se v njej ali njeni okolici ne smejo kopičiti, sicer lahko pride do težav v njenem delovanju, kar se pozna na našem zdravju. Na predavanju smo izvedeli, kako se strupi iz celice izločajo v medcelični prostor, kako uspešno jih limfni in venski krvni obtok odpeljeta v »uničenje« v jetra in kako se od tu strupi uspešno dokončno izločijo skozi črevesje, dihala, ledvice in kožo iz telesa.

Če kjerkoli na obeh poteh (do in od celice) pride do zastojev, težav ... lahko pride do slabše proizvodnje energije. To lahko pomeni izgubo zdravja, ali pa se znajdemo v stanju, ko nam zdravja nikakor ne uspe povrniti (bolezen postane bolj ali manj kronična). Tukaj pa lahko pomagajo prej omenjeni pogosto spregledani naravni ukrepi, ki obe poti (do in od celice) močno podpirajo. Mnogi od njih so preprosti in se skrivajo v zdravem življenjskem slogu. Eden od njih je npr. izboljšanje prehrane. Zakaj je uživanje kakovostne hrane pomembno (ekološka, pridelana doma, sveže pripravljena ...)? Celica iz močno predelanih živil, polnih sladkorja, ostankov pesticidov, slabih maščob... ne more proizvesti potrebne energije za svoje delovanje in ohranjanje zdravja. Nasprotno, s takšno hrano energijo dodatno porabljamo, saj mora celica opraviti še z obiljem strupov, ki so s takšno hrano prispeli do nje. Drugi pomemben ukrep je izboljšanje kakovosti spanja. Jetra ponoči razstrupljajo telo, in če ne spimo, se

»smeti« v celici in okoli nje kopičijo. Na predavanju smo tako spoznali mnoge ukrepe (npr. kako okrepiti jetra, želodec, črevesje, kako podpreti limfo, krvni sistem, kako povečati proizvodnjo celične energije s pomočjo sonca ...) in poudarili tudi, da kronične bolezni pogosto vztrajajo tudi zato, ker naše celice izčrpavajo kronične okužbe telesa, npr. okužba z borelijo, ki je dobra oponašalka mnogih kroničnih obolenj, okužbe s paraziti, plesnimi ... ali pa ker smo močno izpostavljeni elektrosmogu. Izvedeli smo tudi, kako ukrepati, da bi jih obvladovali.

SAMOZDRAVILNA ENERGIJA IN KAKO JO DOSEČI.

Marca pa so članu DCIV Ljubljana poslušali predavanje »Samozdravilna energija in kako jo doseči.« Predaval je Rajko Škarič.

Pogosto se vprašamo, zakaj smo brez energije, zakaj smo brez tiste iskrice, ki nam daje vitalnost in zanos. Čutimo nemir, nelagodje, težo ... Takšne občutke in telesna stanja pogosto spregledamo, ker nam primanjkuje časa, ker ustvarjamo družbeno želeno sliko razpoloženja tudi z različnimi sredstvi in pripomočki, ker nam je pomembno, da neprekinjeno igramo neko za nas pomembno vlogo. Če vzrok

za pomanjkanje energije zatajimo, pride v procesu ignoriranja do posledic, ki so popolnoma individualne. Prioritete se ob takšnih stanjih pomešajo in sledi občutek kaosa. Z vso takšno in podobno ignoranco, brez interesa po soočanju z dejanskim vzrokom, ustvarjamo vsa mogoča opravičila. Posledica tega je, da je energije vse manj. Meseci in leta tečejo... Opažamo, da so nekateri med nami precej vitalni in polni energije, drugi pa nasprotno brez nje, izčrpani. Pri drugih spet opažamo, da njihovo razpoloženje niha med izčrpanostjo in energijo. Energija (zaveštna energija) mora v določeni obliki vstopiti in v določeni obliki izstopiti iz telesa. Če se ta pretočnost zaradi kakršnegakoli razloga zmoti ali omeji, sledijo »bloкаде« oz. zapore, ki povzročajo manjše ali velike težave, kar se odraža na sliki zdravstvenega stanja posameznika. Duhovno, psihosocialno in fizično ravnoesje se pričnejo rušiti.

Naše duhovno, psihosocialno in fizično stanje je odvisno od naših misli in dejanj. Za iskrene, poštene misli in dejanja je potrebno imeti veliko Sebe oz. sprejeti in ozavestiti odgovornost do vzdrževanja kakovostne pretočnosti.

Adriana Dolinar in Andreja Rožič

PRVE ŠPORTNE IGRE ZDCIVS PO PROGRAMU ZA LETO 2023

V ZDCIVS smo organizirali prve športne igre po koledarju športnih aktivnosti za leto 2023.

Tako je DCIVDBP – Novo mesto 22. marca 2023 izvedel že 29. športne igre Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije v streljanju s serijsko zračno puško na strelišču v Novem mestu. Iger se je udeležilo dvanajst članov iz štirih društev: DCIV Novo me-

sto, MDCIV Maribor, MDCIV Celje in DCIV Primorske.

Rezultati:

Posamežno - prvi trije: Janez Wetz, MDCIV Celje, Alojz Erlah, DCIVDBP Novo mesto, Franc Lukše, DCIVDBP Novo mest.

Ekipno: MDCIV Maribor, DCIV Primorska, MDCIV Celje, DCIVDBP Novo mesto.

Po zaključku iger je sledila podelitev medalj in priznanj ter prijetno druženje ob kosilu.

Franc Ožir

STRELSKO TEKMOVANJE V NOVEM MESTU

Društvo vojnih invalidov Dolenjske Posavja in Bele krajine je v Novem mestu, v soboto 11. marca 2023, organiziralo in izvedlo letno srečanje strelcev z zračno puško.

Na tekmovanje se je prijavilo osem društev s 46 prijavljenimi strelci, nastopilo pa je 43 strelcev in strelk. V kategoriji strelcev s statusom vojnega invalida je tekmovalo 35 strelcev.

Najboljši so bili:

Bojan Pušnik , DVI Celje	166 krogov
Žare Milić , Zasavje	162 krogov
Alojz Petrič , DVI Dolenjska	156 krogov.

V kategoriji članov, ki nastopajo v skupini SH2, so nastopili trije tekmovalci:

Alojz Sever , DVI Sev. Primorska	176 krogov
Marko Saksida , Sev. Primorska	167 krogov
Edi Bruderman , DVI Ljubljana	117 krogov.

V kategoriji pridruženi člani je nastopilo osem tekmovalcev. Najboljši so bili:

Darko Šajhar , DVI Koroška	179 krogov
Milan Rus , DVI Dolenjska	177 krogov
Mirko Bele , DVI Dolenjska	163 krogov.

Izvedba je odlično uspela, tekmovalci so izrazili zadovoljstvo nad modernim elektronskim streliščem in pogostitvijo. V anketi so potožili samo nad prepoznam obveščanjem. Za odlično izvedbo so bili zaslužni: glavni sodnik Jože Ribič, operater SIUS

Nejc Uhan in Srečko Hudoklin, zadolžen za obdelavo rezultatov.

Nastopajoče sta pozdravila generalni sekretar ZDVIS Vladimir Pegan in predsednik DVIDPBK Novo mesto Zvonko Špelko.

Janez Štrbenc

SREČANJE VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE

VABLJENI NA SREČANJE VOJNIH INVALIDOV,
KI BO V SOBOTO, 27. MAJA 2023 V
DRUŽBENEM DOMU NA PREVALJAH.

PRIDITE NA KOROŠKO IN Z NAMI V DOBRI DRUŽBI
PRAZNUJTE TUDI KAJUHOVO LETO S
KANTAVTORICO, PEVKO, KITARISTKO IN
SKLADATELJICO DITKO S PREVALJ IN ANSAMBLOM
S.O.S. KVINTET.

PRIJAVITE SE V VAŠEM MATIČNEM DRUŠTVU VOJNIH
INVALIDOV ALI NA ZDVIS.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	MUZEJSKI USLUŽ- BENEC	GNUS, STUD	VISOKA IN VITKA STAVBA	ZMIKAVT	IVAN VIDAV	DRUGI HAVAJSKI OTOK	GESLO	REVŠČINA	VELIKA VODNA PTICA	OČE	4. IN 21. ČRKA	KEMIJSKA PRVINA	OBMETA- VANJE S SNEŽNIMI KEPAMI
ENOTNO ŽENSKO OBLAČILO							MAJHEN OBLAK, OBLAKEC						
TEMELJNI ZAKON DRŽAVE							MESTO DEŽJA NA SZ ZDA DELEC PREDIVA						
UTEŽNA MERA, 100 KG					VPELJAVA ŠTUDENT PRVEGA LETNIKA						ELA PEROCI SLOVITI AMERIŠKI RAPER		
TULEC, TOK ZA PUŠČICE				MESTO V SEVERNI ŠPANIJI VNUTJE UŠESA						SKAKALKA KLINEC NAŠ PESNIK (JOŽE)			
MRŽNJA, NENAKLO- NENOST					ALFI NIPČ KRMNA RASTLINA			PEVEC KUMER GOZDNA ZARAŠ- ČENOST					
SLAVKO ADAMLJE			POLDRAG ZELEN KAMEN VOL, VOLICEK						VEČJA SLADKO- VODNA RIBA				
POMOČ: BILBAO MAUI OTITIS SEATTLE	CIFRA, ŠTEVILKA	MESTO V ITALIJI PREMER CEVI PRI OROŽJU							ALPINIST MAHKOTA TANKA, MREŽASTA TKANINA				
PREBI- VALEC ŠKOTSKE					RUŠENJE, PODRTIJA NAMIG, PODUK, POBUDA							NAŠE MESTO Z RUJNOM ŽIVEGA SREBRA	NAŠ GLASBENIK (ALEŠ)
STALJENA SNÖV						ITALIJAN- SKI RTV KITAJSKI DRŽAVNIK ZEDONG				ČAR, PRI- VLACNOST GOSTA MESNA JUHA			
LETALSKI VIJAK, PROPELER						PUTER SPLET LAŠ					DAVID LYNCH NAŠA MISS LETA 2019 (ŠPELA)		
ZAHODNI DEL LJU- BLJANE				TABORNIK GORSKE REŠEVAL- NE SANI, AKIA					LUKA V JUŽNI ITALIJI SPODNJI DEL GOBE				
INGRID BERGMAN			LETALO SANDRA BULLOCK					KROGLICA PRI BALI- NANJU BRANE RONČEL					
LESK, LESKE- TANJE							IBERSKI POLOTOK						
TIRNICA OKOLI PLANETA							IZDELO- VALEC KRTAČ						

Rešitev križanke pošljite na: **ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana.**

Med prispelimi pravilnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence.

Nagrajenci iz prejšnje številke:

- Peter TERBUC, Maribor**
- Anica SMOLIČ, Ljubljana**
- Branimir JAVORNIK, Slovenska Bistrica**